

รู้ตามฐานะ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๑๕๓๑. เรื่อง "ขอกราบเรียนเรื่องไฉนเสียงพุทโธครับ"

กราบนมัสการครับ มีขณะหนึ่งผมนั่งสมาธิ ปกติแล้วผมมักนั่งสมาธิในช่วงสั้นๆ ที่จะนั่งสมาธิจริงๆ จังๆ ไม่ค่อยทำ มีอยู่เหตุการณ์ครั้งหนึ่งอยากเข้าสมาธิที่มากกว่า ชั่วโมง เมื่อกราบพระจึงอธิษฐานว่า "ขอเข้าสมาธิไม่น้อยกว่าชั่วโมง" ผมก็พุทโธไปเรื่อยๆ จับแต่พุทโธ เวลารู้สึกอะไรผมก็ปล่อย ผมจับแต่พุทโธอย่างเดียว

ขณะนั้นจับได้ว่าเบา นิ่ง สงบ ไม่มีช่วงเวลายาว มีแค่นี้และก็พุทโธ แต่พอมันมีอาการขา อาการปวดตรงขาปรากฏขึ้น ตอนแรกก็ไม่มาก ผมก็พุทโธไปเรื่อย ความปวดนี้มันไปคู่ขนานกัน เหมือนความสงบพุทโธไปด้วยกัน แต่ความปวดนี้ไม่ใช่พวก มันขนานออกมา ผมไม่ชอบความทุกข์เช่นนี้ แต่ก็ไม่รู้เวลาที่ผ่านไปแล้วทำอะไร แต่เจอปวดแล้วก็พยายามออกจากสมาธิ จึงจะออกสมาธิ คือจะออกแต่เหมือนถูกขังไว้ในภาชนะที่ถูกปิด ถอนออกจากสมาธิไม่ได้ครับ แล้วก็เกิดนิมิต เห็นมือใหญ่ๆ ๒-๓ คนที่เห็นเข้าใจว่าเทวดา เขาคดผมที่นั่งหลับตาจมน้ำ จมลงมหาสมุทร

ในนิมิตเห็นตัวเองนั่งสมาธิหลับตาจมน้ำมหาสมุทรแต่ไม่ตาย พอนิมิตที่เห็นหายไปผมก็จับมาที่พุทโธ ไฉนเสียงชัดๆ ตรงที่เราพุทโธ ไฉนว่าผ่านปวดนี้ไปได้จะนั่งสบาย วงกรรมฐานจะได้อีกรอบหนึ่ง ไฉนชัดในพุทโธ ผมก็พุทโธไปด้วย ปวดไปด้วยคู่กันไป จนจับความรู้สึกที่ขาได้ว่ามันเปลี่ยนจากปวดเป็นชาๆ แล้วขามันเบา มันเบาจริงๆ ผมก็พุทโธไปความจริง แต่มีเหตุที่ปรากฏในหนหลังอีก แต่ผมสงสัยในหนแรกครับ พอถอนจากสมาธิ นั่งได้ราวชั่วโมงกว่าๆ ครับ จึงขอเรียนถามเพื่อแก้สงสัย

เหตุใดจึงถอนสมาธิไม่ได้ เหตุใดในสมาธิเรากะเกณฑ์เวลาไม่ได้ แต่พอถอนจากสมาธิจึงเห็นเวลาปรากฏขึ้นมาครับ เสียงที่ได้ยินในพุทธโศเป็นความคิดหรือเปล่า พอทำตามผ่านมาได้มันเบาจริง แต่ก็แค่ปวดรอบเดียว ผ่านมาได้รอบเดียวผมก็ถอนสมาธิ วงกรรมฐานที่ได้ยินในพุทธโศคืออะไรครับ อะไรคือวงกรรมฐานรอบหนึ่ง เพราะเหตุใดความเจ็บปวดไม่เข้าพวกกับความสงบ รู้สึกมันขนานกันไป นิมิตที่เห็นจะมีเหตุร้ายอันใดไหมครับ ขอกราบเรียนถามคลายสงสัย กราบขอบพระคุณล่วงหน้า

ตอบ : เวลาไม่ได้ปฏิบัติก็ไม่ได้ปฏิบัติ เวลาปฏิบัติขึ้นไป ปฏิบัติแล้วก็ไม่ได้ผล เวลาเราควรปฏิบัติ ปฏิบัติแล้วไม่มีผล ปฏิบัติไปแล้วคว้าน้ำเหลวมันก็มีแต่ความท้อแท้ มันก็มีความแบบว่าไม่เข้มแข็ง แต่พอปฏิบัติไปแล้วล้มลุกคลุกคลานปฏิบัติไป ในทางโลกปฏิบัติ ฟังเทศน์ฯ ฟังเทศน์เอาบุญ เวลาไปวัดเขาฟังเทศน์ ฟังเทศน์ทำไม ฟังเทศน์เอาบุญ เวลาพระเทศน์เขานั่งสัปหงกกัน นั่งหลับ พอพระเทศน์จบก็สาธุได้บุญ ไม่รู้เรื่องอะไรเห็นไหม นี่ฟังเทศน์เอาบุญ นี่ฟังเทศน์เอาบุญ

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน เวลาปฏิบัติ ปฏิบัติเพื่อเอาบุญ ปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล ปฏิบัติแล้วล้มลุกคลุกคลาน ปฏิบัติแล้วไม่ได้สิ่งใดเราก็ปฏิบัติเพื่อเอาบุญ เราว่าการปฏิบัติบูชาเห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์ เวลาพระองค์จะนิพพาน กษัตริย์ กุฎุมพีต่างๆ เอาดอกไม้ธูปเทียนของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามากมาย มหาศาล องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนิพพาน บอกพระอานนท์ ตั้งพระอานนท์ไว้

"อานนท์ เธอบอกบริษัท ๔ นะ ให้ปฏิบัติบูชาเราเถิด อย่างบูชาเราด้วยอามิสเลย ให้ปฏิบัติบูชา"

เราก็ว่าการปฏิบัติธรรมเป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุด เพราะการปฏิบัติธรรมทำให้คนเป็นคนดีได้ คนที่มีความลุ่มหลง คนที่มีนิสัยไม่ดี คนที่นิสัยมีแต่ความทุกข์ความยากปฏิบัติธรรมไปแล้วกลายเป็นคนดีขึ้นมา ปฏิบัติธรรมไปแล้วจิตใจที่มีความทุกข์ความยากมันละลายได้ จิตใจของคนที่เป็นปุถุชน ปฏิบัติไปแล้วเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ ปฏิบัติไปแล้วพ้นจากทุกข์ได้ ในการปฏิบัติบูชามันจะมีคุณประโยชน์มาก เราก็จะปฏิบัติบูชากัน

นี่พอปฏิบัติแล้ว ในการปฏิบัติถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ เห็นใหม่ เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติของท่านนะ เพราะไม่มีครู มีอาจารย์ของท่าน ท่านต้องปฏิบัติของท่าน แล้วท่านก็พยายามศึกษาค้นคว้าในทางทฤษฎี ค้นคว้าจากตำรับตำราไง แต่ค้นคว้าจากตำรับตำรา ค้นคว้ามานี้แล้วไม่มีคนคอยแนะนำสั่งสอน เพราะเราค้นคว้ามานี้ด้วยความรู้ความเห็นของเรา เราค้นคว้ามานี้ด้วยความเข้าใจของเรา เพราะเรามีความสงสัยขนาดไหน เรามีประสบการณ์ขนาดไหน เราค้นคว้ามานี้ เราค้นคว้าโดยการตีความของเรา เราก็เข้าใจเองว่าเราเข้าใจถูก

แต่ปฏิบัติไปแล้ว ความเห็นของเรา พอความเห็นขึ้นมา เหมือนกับคนถาม เวลาปฏิบัติแล้วมันจะมีประสบการณ์ มันจะมีความรู้ความเห็นของมัน ความรู้ความเห็น เห็นใหม่ หลวงปู่ดูลย์บอกว่า เห็นจริงไหม? จริง เห็นจริงๆ นั่นแหละ แต่ความเห็นนั้นไม่จริง ความเห็นนั้นไม่จริงหรอก เพราะเรายังมีความไม่เข้าใจ เรายังมีความไม่รู้ เรายังมีความสงสัย พอมันรู้ มันเห็นขึ้นมาที่รู้ด้วยความสงสัย รู้ด้วยความไม่เข้าใจ รู้ต่างๆ มันก็ยังสงสัยเข้าไปใหญ่

ฉะนั้น ไม่มีครูบาอาจารย์ เห็นใหม่ การปฏิบัติไม่มีครูบาอาจารย์แสนทุกข์แสนยาก หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านไม่มีครูบาอาจารย์มาก่อน แต่ท่านก็พยายามปฏิบัติ ค้นคว้าของท่านมาจนถึงที่สุด ท่านพยายามประคองจิตใจของท่าน แล้วท่านปฏิบัติไปท่านก็พิสูจน์ของท่านไป พยายามถนอมรักษาใจของเรา มันออกนอกกลุ่มออกทางก็ยับยั้งไว้ก่อน แล้วก็หาเหตุผล พยายามใช้ปัญญาใคร่ครวญจนผ่านไปทีละเปราะๆ กว่าท่านจะผ่านของท่านไปเป็นขั้นเป็นตอน แสนทุกข์แสนยาก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีครูบาอาจารย์เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือค้นคว้าด้วยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง เพราะสังฆกรรมยังไม่มี แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติ ถึงพุทธกาลธรรมะมีอยู่แล้ว พระไตรปิฎกมีอยู่ทุกวัดเลย ทุกวัดมีตู้พระไตรปิฎกเก็บไว้ ใส่กุญแจไว้ ขังมันไว้ไม่ให้ใครค้นคว้ามันเลย แต่เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านปฏิบัติของท่าน พระไตรปิฎกก็มี ครูบาอาจารย์ก็ไม่มีใครสั่งสอน ท่านก็ค้นคว้าเอาจากตู้พระไตรปิฎก ค้นคว้ามานี้แล้วค้นคว้ามานี้จากความเข้าใจของตัวเอง ปฏิบัติไปเห็นจริงไหม? จริง เห็นจริงๆ เห็นแล้วไปถามหลวงปู่เสาร์ว่าจิต

ของผมเป็นอย่างนี้ๆ หลวงปู่เสาร์บอกว่าท่านปัญญามาก ผมแก้ท่านไม่ได้หรอก ท่านต้องใช้ปัญญาของท่านเอง หลวงปู่มั่นท่านก็ต้องดูแลใจของท่าน

นี่ทฤษฎีทางตำราที่ว่าไว้อย่างนั้น ความเห็นก็เป็นอย่างนี้ แล้วก็มาเทียบเคียงเอา ใช้สติปัญญารักษาเอา เวลาหลวงปู่มั่นท่านจะนิพพานนะ หลวงตาท่านประพฤติกปฏิบัติ อยู่ ท่านสั่ง หลวงตาท่านขึ้นไปถามปัญหา มาก เพราะตอนหลวงปู่มั่นท่านเจ็บไข้ได้ป่วย หลวงปู่มั่นท่านเพียบในทางธาตุขันธ์ หลวงตาท่านบอกว่าท่านเพียบในทางหัวใจ เพราะหัวใจท่านกำลังคั่นคว่ำ หัวใจท่านใช้ปัญญา มาก แล้วหลวงปู่มั่นท่านเป็นคนสั่งสอนเอง หลวงปู่มั่นท่านเป็นคนทีคั่นคว่ำเอง หลวงปู่มั่นท่านประสบการณ์ของท่านมา ท่านทุกข์ยากมาขนาดไหน แล้วพอเวลาหลวงตาขึ้นไปถามปัญหา ท่านเจ็บไข้ได้ป่วยอยู่ ท่านรู้เลยว่าหลวงตาท่านอยู่ระดับไหน

จิตใจที่มันกำลัง นี่หลวงปู่มั่นท่านเพียบทางธาตุขันธ์ หลวงตาท่านเพียบทางหัวใจ หัวใจที่มันกำลังคั่นคว่ำ หัวใจที่มันกำลังหมุนตัวๆ ที่ปัญญามันหมุนอยู่ มันต้องมีครูบาอาจารย์ขนาดไหน ท่านถึงเป็นห่วง เป็นอาลัยอาวรณ์ต่อกัน หลวงปู่มั่นท่านต้องนิพพานไป หลวงตาท่านก็ต้องพยายามคั่นคว่ำใจของท่านไป เวลาหลวงปู่มั่นท่านเพียบของท่าน ท่านถึงได้สั่งหลวงตาไว้ว่า

"เวลาปฏิบัตินะ อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทโธ"

ผู้รู้คือหัวใจของเรา หัวใจของเราจะไปรู้เห็นสิ่งใด ความเห็นนั้นจริงไหม? จริง ความเห็นนั้นจริงๆ เห็นจริงๆ ที่เรารู้เห็นนี้เห็นจริงไหม? เห็นจริง แต่ความเห็นนั้นไม่จริง เห็นไหม เวลาหัวใจมันเพียบขึ้นมา มันรู้มันเห็นของมัน มันพิจารณาของมันไป เพราะหลวงปู่มั่นท่านผ่านของท่านมาก่อน ท่านรู้ว่าเวลามันไปรู้ไปเห็นมันรู้มันเห็นอย่างไร แล้วรู้เห็น เพราะท่านผ่านมา ก็ว่าท่านรู้ดูรู้คิดมาท่านถึงผ่านมาได้ ถ้าคนไม่ผ่านความผิตความถูกมา ท่านจะรู้ได้อย่างไรว่าถูกหรือผิดเป็นอย่างไร ท่านผ่านของท่านมาคนที่ผ่านมามันแสนทุกข์แสนยากขนาดไหน

ฉะนั้น หลวงตาท่านเพียบในหัวใจท่านถึงได้สั่งไว้ว่า ถ้าปฏิบัติไปนะอย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทโธ อย่าทิ้งหัวใจ อย่าทิ้งผู้ที่ออกไปรับรู้สิ่งต่างๆ อย่าทิ้งมัน ถ้าเราไปรับรู้สิ่งต่างๆ เรารู้อะไรเสร็จ เราก็ไปอยู่ที่ความรู้นั้น ไปรู้ความเห็น เห็นมหัศจรรย์ ไปอยู่ที่ความ

มหัศจรรย์ ทั้งตัวเองไปไง แล้วมันก็จะเหลวไหลไปทั่ว อย่างที่ผู้รู้ อย่างที่พุทธโศทธานั่งไว้ เห็นไหม หลวงตาท่านถึงบอกว่าเวลาปฏิบัติไป เพราะหลวงปู่มันท่านนิพพานไปแล้ว หลวงตาท่านไปเห็นจุดและต่อม เห็นจุดและต่อมท่านบอกว่าถ้าหลวงปู่มันอยู่ ท่านจะไม่เสียเวลาอีก ๘ เดือน ท่านจะผ่านไปเลย ถ้าไปถามหลวงปู่มัน หลวงปู่มันต้องชี้กลับมาเลย ว่าไอ้ตรงนั้นนะ แต่เวลาท่านไปรู้ไปเห็นของท่าน หลวงปู่มันก็นิพพานไปแล้ว แล้วนี่มันคืออะไรล่ะ?

ท่านบอกว่าขนาดธรรมะมาเดือน ธรรมะมาบอกระ แสงสว่าง ความมหัศจรรย์ของใจทั้งหมดมันเกิดจากจุดและต่อม มันเกิดจากภวาสวะ เกิดจากภพ เกิดจากผู้รู้ แล้วถ้าเกิดผู้รู้ แล้วผู้รู้เป็นอย่างไรล่ะ? ก็ยังค้นคว้า เห็นไหม หลวงปู่มันท่านค้นคว้าของท่านเอง เพราะท่านค้นคว้าทางดำรับตำรา มา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีตำรับตำรา ไม่มีทฤษฎี ไม่มีธรรมะ ไม่มีอะไรทั้งสิ้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ หลวงปู่มันท่านค้นคว้ามาจากมีทฤษฎี มีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ท่านสร้างบุญกุศลของท่านมา ท่านค้นคว้าจนผ่านของท่านไป

หลวงตา หลวงปู่มันท่านนิพพานไปแล้ว หลวงตาท่านค้นคว้าของท่าน ท่านพยายามหาของท่าน ท่านค้นคว้าของท่าน หลวงปู่มันท่านนิพพานไปแล้ว นี่คุณแลรักษาอย่างไร จนสุดท้ายมันก็ย้อนกลับมาจุดและต่อม ย้อนกลับมาภวาสวะ ย้อนกลับมาทำลายภพ ทำลายที่นั่น ทำลายแล้วมันก็จบไป นี่พูดถึงความเห็น เห็นจริงไหม? เห็นจริงๆ รู้เห็นจริงๆ นั่นล่ะ แต่ไม่จริงสักอย่าง แล้วไม่จริงอย่างไรล่ะ? ทำไม่ถึงจริง ทำไม่ถึงไม่จริง มันจริงอย่างไร มันไม่จริงอย่างไรมันต้องมีเหตุมีผลของมัน ถ้ามีเหตุมีผลของมัน นี่ไงที่ว่าเของปฏิบัติบูชาเถิด เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกพระอานนท์

"อานนท์ เชอบอกระ พวกอามิสบูชาใครก็ทำได้ ให้ปฏิบัติบูชาเถิด"

เพราะการปฏิบัติบูชาเห็นจริงไหม? จริง ให้รู้ได้เห็นมันจะหลงผิด มันจะไม่เข้าใจก็จะให้มันเห็นเถอะ แล้วถ้ามันเห็นแล้วถ้ามันแก้ไขไม่ได้ ถ้ามันแก้ไขได้มันก็พ้นไป ถ้าแก้ไขไม่ได้มันก็ติดอยู่นั่น มันก็ยังคิดได้ประพฤติปฏิบัติ นั่นไงท่านถึงบอกให้ปฏิบัติบูชาเถิด ถ้ามีบูชา

ฉะนั้น เราถึงว่าชาวพุทธเราถึงได้ปฏิบัติบูชากัน เราถึงปฏิบัติบูชา ที่นี้พอปฏิบัติบูชาลุ่มๆ คอนๆ ปฏิบัติบูชาแล้วก็ได้ผลมันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง ที่นี้ปฏิบัติบูชา ถ้ามีผลมีผล เห็นไหม เพราะมีผลอย่างนี้เราถึงเทียบได้ เราไปหาครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์พูดอย่างไรเราก็เชื่อเนาะ โอ้อ อาจารย์องค์นี้ดังน่าดูเลย พอพูดอะไร ใหม่ๆ มันก็น่าเชื่อถือ แต่ความจริงไม่ใช่อะไรเลย ไม่มีความจริงข้อเท็จจริงเลย แต่ถั่วของเราเนาะ เราปฏิบัติของเรา นี่จิตเป็นสมาธิ จิตเกิดปัญญา เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดมาเราเทียบได้เลยว่า เออ จริงหรือเปล่า เออ ก็เราเห็นมา เราก็เห็น อ้าว แเบงก์บาทกับแบงก์บาทมาเทียบกัน ของใครของจริงของเทียม

โอ้เราไม่มีแบงก์บาทเลยเนาะ ใครควักมา โอ้แบงก์กาโม แบงก์กงเต็ก เออ นั่นก็แบงก์เหมือนกัน แต่ไม่รู้ว่าเป็นแบงก์ใครถูก ใครผิด แต่ถ้าควักมาเขาแบงก์กาโม เห็นไหม แบงก์การ์ตูน แบงก์เด็กเล่น กับแบงก์กงเต็ก เราควักแบงก์บาทมา เออ แบงก์บาทเราถูกเว้ย ถ้าเขาควักแบงก์บาทมาปึ๊บเราก็ควักแบงก์บาทของเรา เออ แบงก์บาทเหมือนกันเว้ย นี่ใจเปรียบเทียบไง ถ้าเราปฏิบัติบูชาเราจะมีตรงนี้ไง เรามีสมาธิ เรามีปัญญา โอ้พระที่ดังขนาดไหน คนไปหามากมายขนาดไหน ถ้าเขาควักออกมาเป็นแบงก์กาโมอย่างนี้มันก็ไม่ใช่ ถ้าเขาพูดออกมา สมาธิพูดไม่ถูก มันจะถูกได้อย่างไร? ไม่รู้จักสมาธิ พูดสมาธิได้อย่างไร? ไม่รู้จักภาวนามยปัญญาจะพูดอะไร สัญญาทั้งนั้น คอมพิวเตอร์ดีกว่ามึงอีก กรอกคอมพิวเตอร์มันออกหมดเลย พระไตรปิฎกไปกดสติมันไหลออกมาเลย ดีกว่ามึงอีก ถ้าเราทำของเรา มันจะได้จริงของเรา

นี่ปฏิบัติบูชา เห็นไหม เราปฏิบัติบูชามันจะได้จริงขึ้นมา ถ้าปฏิบัติไม่ได้จริงเราก็ไม่ได้สิ่งใดเลย ถ้าปฏิบัติเข้าไปแล้วไปรู้ไปเห็น เราก็เอาความรู้ความเห็นมาเทียบเคียง คนเราปฏิบัติก็ต้องเป็นอย่างนี้ คนทำไร่ไถนา ถ้าไม่เคยตากหญ้าเลย ไม่เคยไถหว่าน ไถคราดเลยมันจะปลูกข้าวได้อย่างไร? ในนาที่มีแต่หญ้าทั้งนั้นแหละ หว่านข้าวลงไปมันก็ไม่ขึ้นหรอก เออ ถ้ามันได้ไถคราด ได้ไถหว่าน ถ้ามันได้ไถของมันนะ ได้ไถแล้วมันทำขึ้นมา เราหว่านข้าวมันก็จะขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าปฏิบัติแล้วมีเหตุมีผลขึ้นมามันก็เป็นจริงขึ้นมา ถ้าไม่มีเหตุมีผลเลย โอ้อ อาจารย์องค์นี้ดังมาก อู๊ย คนไปหาเยอะมากเลย ควักออกมาแบงก์กงเต็กทั้งนั้นเลย ไม่มีความจริงสักนิดหนึ่ง แต่ถ้าเราปฏิบัติแล้วเราจะมีเหตุมีผล ควักมาจะมีเหรียญ

บาท แบนก์บาท เอามาเออะมันมีค่า ถ้ามีค่ามันก็เป็นความจริง นี่ปฏิบัติบูชาอย่างนี้ แล้วเวลาเราไปหาครูบาอาจารย์เอาประสบการณ์ของเรา เห็นไหม เห็นจริงไหม? จริง แต่ความเห็นจริงหรือยัง ถ้าความเห็นไม่จริงเราก็มานะเคลียร์กัน ครูบาอาจารย์แก้จิตเขาแก้กัน อย่างนี้ แก้จิตเพื่อประโยชน์ ที่นี้ย้อนกลับมาที่คำถาม คำถามนี้ถามมายาวเหยียดเลย

ฉะนั้น สิ่งที่ถามมาเห็นใหม่เป็นคำถาม ตอบทีละคำถาม คำถามว่า

ถาม : จึงเรียนถามว่าเหตุใดจึงถอนจากสมาธิไม่ได้

ตอบ : ถอนจากสมาธิทำไมจะถอนไม่ได้ สมาธินี้เวลาเข้าเข้าอย่างไร ถ้าเข้าสมาธิ เวลาพุทโธ พุทโธ เวลาพุทโธจิตมันสงบลง คือใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ถ้าปัญญาอบรมสมาธิมันก็เข้าสมาธิโดยสติปัญญา มันก็เข้าโดยสัจจะความจริง ถ้าเข้าแล้ว ถ้าเข้าแล้วคนทำไม่เป็น เห็นใหม่ คุณเฝ้ากองทราย กองทราย เวลาเราก่อนกองทราย เรานอนทรายมากองไว้เรานอนมาได้เลย เวลาคลื่นมันซัดมา ทรายมันหายไปหมดมันเป็นอย่างไร?

นี่ก็เหมือนกัน เราทำสมาธิ ทำสมาธิเวลาถึงสมาธิ ถ้าเป็นสมาธิขึ้นมา เออ เป็นสมาธิ แล้วมันเสื่อมไปเป็นอย่างไร เวลาเป็นสมาธิทำเกือบตาย เวลาเสื่อมมันเสื่อมหายไปหมดเลย อ้าว แล้วสมาธิเป็นอย่างไรล่ะ? เวลาก่อนกองทรายขึ้นมานี้ก่อนขึ้นมาได้ เวลาคลื่นมันพัดกองทรายหายไป เอ๊ะ มันหายไปได้อย่างไร? งงนะ นี่ก็เหมือนกัน เวลาทำสมาธิทำขึ้นมาเกือบตาย เวลาเสื่อม เสื่อมไม่รู้ ถ้าเสื่อมไม่รู้มันจะถอนอย่างไรล่ะ? มันจะเป็นอย่างไร? แล้วถ้ามันมีความชำนาญ เราก่อนกองทรายขึ้นมา เห็นใหม่ เราก่อนกองทรายขึ้นมา เวลาเราทำเสร็จแล้วเราจะรู้กองทรายทิ้ง เราก็เกลี่ยกองทรายออก

อ้าว เราเป็นคนก่อนขึ้นมาเอง แล้วเราก็เกลี่ยมันเอง เราก็ทำให้มันกลับไปสู่สภาพเดิมเอง แล้วเราเห็นว่า เออ เราก็ทำได้ เราก่อนกองทรายขึ้นมาใหม่ แล้วเราก็ทำกองทรายกลับไปเป็นสภาพเดิมอีก เราก่อนกองทรายขึ้นมาใหม่ แล้วเราก็ทำกองทรายขึ้นมาสภาพเดิมอีก เห็นใหม่ ชำนาญในวสีใจ เข้าสมาธิก็ได้ ออกสมาธิก็ได้ เข้าสมาธิอีกก็ได้ ออกสมาธิอีกก็ได้ เข้าสมาธิอีกก็ได้ ออกสมาธิอีกก็ได้ เพราะมีความชำนาญอย่างนี้ ต้องมีความชำนาญอย่างนี้สมาธิมันก็อยู่กับเรา ใ้สมาธิระก่อนกองทรายไม่ได้ก่อนกองทรายเดินไปแถวชายทะเล เห็นปูมันขนมาไง เห็นปูเสฉวนมันทำเป็นกองของมัน โอ๊ย นี่เจตีย์ไม่รู้เรื่อง ใ้มันมันสัตว์น้ำ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำมันอยู่ของมัน ก็ธรรมชาติของมัน

นี่ก็เหมือนกัน อยู่ดีๆ เดี่ยวใจมันก็พุ่งช่าน เดี่ยวใจมันก็ปล่องวาง อ้อ อย่างนี้เป็นสมาธิ โอ๊ย อย่างนี้ มันบ้า มันไม่จริงหรอก แต่ถ้ามันจริงนะ มันจริงมันต้องเป็นจริงของมัน นี่เวลาเข้าสมาธิก็เข้าสมาธิได้ เวลาออกจากสมาธิก็ออกเป็น แต่เริ่มต้นเป็นแบบนี้ เริ่มต้น เห็นไหม นี่เราทำไมถอนออกจากสมาธิไม่ได้ ถอนไม่ได้เพราะ เพราะเวลาเข้าสมาธิเราเข้าของเรา แต่ยังไม่มีความชำนาญ พอไม่มีความชำนาญ จะออกออกไม่เป็น ครูบาอาจารย์ที่ท่านทำความสงบของใจด้วยความมั่นคงนะ

เพราะคนที่ทำความสงบของใจ เริ่มต้นคนหัดทำใหม่ๆ คนเรานะ ใครทำธุรกิจ ประสบความสำเร็จแล้ว เขาบอกทำธุรกิจของเขา เขาทำได้ง่าย เพราะเขาทำแล้วเขา ประสบความสำเร็จ โอ้พวกเราเนี่ยอยากมีธุรกิจ ทำสิ่งใดก็ทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จสักที ทำอย่างไรก็ล้มลุกคลุกคลานอยู่ตลอด เห็นไหม ฉะนั้น คนที่เขาทำธุรกิจประสบความสำเร็จแล้วเขาจะมีเมตตา เขาจะส่งประสบการณ์ให้ เขาจะสั่งสอน เขาถึงบอกครูบาอาจารย์ หลวงตาท่านจะสอนว่า

"การทำสมาธิ ถ้าจิตมันสงบแล้วอย่าไปกวนมัน อย่าไปขี้มัน อย่าไปออกพรวดพราด"

เวลาเข้าสมาธิ เวลาเข้าสมาธิมันแสนทุกข์แสนยาก เกือบเป็นเกือบตาย แล้วถ้าเข้าไปแล้วถ้ามันสงบให้อยู่อย่างนั้น ให้มีสติอยู่กับสมาธิอย่างนั้น แล้วถ้ามันจะคายตัวให้มัน คายตัวของมันออกมา มีสติพร้อมออกมา แล้วคราวต่อไปเข้าสมาธิจะเข้าได้ง่าย ถ้าเข้าถึงสมาธิ นี่เราเข้าไปถึง เห็นไหม เราจะทำธุรกิจ นี่มีคนมาซื้อของมากมายเลย ไล่มันไปเลย บอกกูไม่ขาย นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันสงบขึ้นมา เวลาอยากออกสมาธิก็พรวดพราดออกเลย พอไล่เขากลับแล้ว เขามาซื้อของ เขาจะมาซื้อสินค้าเรา เราบอกไม่ขายไล่มันไป แล้วพอทำสินค้าแล้วจะขายใครล่ะ? ก็ไล่เขาไปแล้วจะขายใคร

นี่ก็เหมือนกัน พอเข้าสมาธิปั๊บ ออกพรวดพราดเลย แล้วต่อไปจะเข้าก็เข้ายากแล้ว ไล่เขาไปหมดแล้ว ประสบการณ์มันไม่มีใจ เห็นไหม นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านทำของท่านเป็นนะ ทำสมาธิเราพยายามฝึกฝนของเรา พุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป ถ้ามันสงบแล้วให้มีสติพร้อม แล้วถ้ามันคายตัวออกมาปล่อยให้มันคายตัวออกมา พอคายตัวออกมาแล้ว แล้วทำอะไรต่อไปล่ะ? นี่มันก็มีความสุข มีความสบายของมันอยู่พักหนึ่ง เพราะจิตเข้าสมาธิแล้วออกมามันจะมีรากฐานของมัน มันจะมีแต่ความอึดอ้อมใจอยู่พัก

หนึ่ง พักเดียว พอเดี๋ยวมันก็ไปกินเหยื่อเหมือนเดิม พอกินเหยื่อมันทุกซอกอีกแล้ว เข้าสมาธิเข้าอย่างไร

นี่ไง เห็นไหม เขาบอกเวลาเข้าสมาธิแล้วทำไมถึงออกสมาธิไม่ได้ มันไปคาอยู่ใบบางที่ขอสมาธิ เวลาเราทำสมาธิ เวลาจิตเราสงบเข้าไปแล้ว แล้วพอไปว่างๆ อยู่ที่นี่ มันแบบว่ามันขาดสติใช่ไหม มันว่างๆ แล้วจะออกอย่างไรออกไม่ได้ ทำไมจะออกไม่ได้ ตั้งสติออกมามันก็ออกแล้วแหละ คนที่มันเข้าก็ได้ ออกก็ได้ ได้ทั้งนั้นแหละ แต่คนทำใหม่ๆ เป็นอย่างนี้แหละ เข้าก็เข้ายาก เข้าไปแล้วก็ไปคาอยู่ คิดหุนหันงิดคบนยอดคั่นตาลเลยลงไม่ได้ คิดหุน ขายก็ไม่กล้าขายมันขาดทุน แล้วก็ขยอขาย นี่คิดหุน เข้าไปสมาธิแล้วก็ว่างๆ ออกไม่ได้ๆ ก็ขายทิ้งสิ คิดก็ขายขาดทุนไม่เป็นไรหรอก ขายเลย ขายแล้วเอาเงินสดซะ

นี่ก็เหมือนกัน ออกก็ตั้งสติ ออกมาก็ออก แต่เพราะคนทำไม่เป็น หรือคนยังไม่มั่นใจ เข้าสมาธิแล้วออกไม่ได้ช่วยออกที ก็เอ็งพูดอยู่ก็ออกมาแล้วแหละ ทีเอ็งบอกว่าอยากออกมันออกมาแล้ว เพราะจิตมันคิดมันก็ออกแล้วแหละ แต่เรายังคิดว่าเราอยู่ในสมาธิอยู่ ฉะนั้น ตรงนี้มันเป็นอุปาทาน มันเป็นความเข้าใจผิดของเราเอง ความจริงเข้าได้ ออกได้ แต่ผู้ที่ปฏิบัติใหม่มันยังไม่ชำนาญในวสี ครูบาอาจารย์ท่านสอนว่าให้ชำนาญในวสี ชำนาญในการเข้าและการออก ถ้าชำนาญในการเข้าและการออกเราจะรักษาจิตเราได้ ถ้าเราเข้าก็เข้าได้เป็น ออกก็ออกเป็น พอเราเข้าสมาธิได้ เราเข้าได้ ออกได้ เดี่ยวเราก็ใช้ปัญญาได้

อันนี้เข้าสมาธิก็ยังคงครึ่งๆ กลางๆ เข้าได้ ออกไม่ได้ เข้าบ้าง ไม่เข้าบ้าง แล้วจะใช้ปัญญาอย่างไรล่ะ? ในเมื่อเรายังไม่มีเงิน เราไม่มีเงินทุน เราจะไปทำสินค้าอะไร เราจะไปซื้ออะไร แต่ถ้าเราจะไปซื้อสิ่งใดเราต้องมีเงินทุนของเราพอ เราจะซื้อสิ่งใด จำนวนเงินเราพอเราจะซื้อสิ่งใดก็ได้ จิตของเราทำความสงบของใจเข้ามาให้มันมั่นคงของมัน แล้วฝึกหัดใช้ปัญญามันไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิตตามความเป็นจริง นี่สติปัญญา ๔ ถ้าเห็นตามความเป็นจริงแล้วมันแยกแยะของมัน เราใช้ปัญญาของเรามันก็เป็นวิปัสสนา

วิปัสสนา นี่คนทำเป็น เห็นไหม หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านทำของท่านมา กว่า จะทำได้ กว่าฝึกหัดได้ ฝึกหัดได้แล้ว พอฝึกหัดเป็นแล้ว พอเทียบจิตใจแล้ว ที่หลวงตา ท่านไปหาหลวงปู่บอ

"มหา มหาเรียนถึงเป็นมหานะ เรียนถึงเป็นมahamanต้องแปลบาลีได้เก่งมาก สิ่งที่เรียนมาสุดยอด เป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เก็บใส่ลิ้นชักไว้ก่อนแล้วลั่นกุญแจมันไว้อย่าเพิ่งเอามาคิด แล้วให้ปฏิบัติไป"

ถ้าปฏิบัติพร้อมกันไปมันจะตะ มันจะถีบ คือมันจะเทียบเคียงเอา มันจะสร้างภาพ อย่าเพิ่งมาใช้มัน เอาความรู้ความเห็นใส่ลิ้นชักไว้แล้วลงกุญแจมันไว้ แล้วปฏิบัติไป ถ้าปฏิบัติถึงที่สุดแล้ว ถ้ารู้จริงแล้วมันจะเป็นอันเดียวกันเลย คือมันจะจูนกัน เหมือนกันเลย คือธรรมชาติของพระพุทธเจ้าอันนี้จริง ที่ศึกษามาเป็นมหานี้จริง จริงตามการศึกษา จริงตามทฤษฎี แต่เรายังปฏิบัติไม่ได้ เอาทฤษฎีมาอ้างอิง มันก็เป็นการตะ การถีบ คือสร้างภาพ แต่ถ้าเราลั่นกุญแจไว้ก่อน ทฤษฎีเราเก็บไว้ไม่เอา เก็บไว้เลย ศึกษาไปแล้วก็ไม่เอา แล้วปฏิบัติของเราให้จริง พอความจริงเราเป็นความจริงมันอันเดียวกัน

นี่ก็เหมือนกัน หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านประพฤติปฏิบัติของท่านมา ท่านปฏิบัติไปท่านศึกษาของท่านมา เวลาท่านถึงที่สุดแห่งทุกข์อันเดียวกันเลย ธรรมชาติของพระพุทธเจ้ากับที่เราปฏิบัติมาอันเดียวกันเลย แต่นี่ของเราเวลาปฏิบัติบูชาที่ปฏิบัติบูชาโดยล้มลุกคลุกคลาน แต่ปฏิบัติบูชา พอได้เห็นร่องเห็นรอยขึ้นมา นี่เข้าสมาธิแล้วมันนอนไม่ได้ มันนอนไม่ได้ มันนอนไม่ออก สมาธิมันเข้าแล้วมันออกไม่ได้ ทำไมมันจะไม่ได้ เดียวก็ได้ฝึกไปเถอะ ทำนี้ได้

นี่เขาถามว่า

ถาม : ๑. เหตุใดถึงนอนจากสมาธิไม่ได้

ตอบ : ถ้าเข้าสมาธิจริงนะ นี่ใครมีสตางค์ก็ไปเข้าธนาคาร ถ้าเงินนี้บริสุทธิ์นะ เงินที่ถูกต้องตามกฎหมาย ธนาคารจะรีบรับฝากเลย ธนาคารเขาจะหาลูกค้า เพราะเขาต้องเอาเงินของเราไปเป็นสินค้าของเขา เพราะเขาใช้เงิน ทุนนี้เป็นธุรกิจของเขา เขาค้าเงินกัน แต่ถ้าสมมุติเรานะ เราไปธนาคารใช้ไหม เอาแบงก์งัดไป เอาแบงก์กาไม่ไป ธนาคารเขาไม่รับฝาก ไปฝากธนาคาร ธนาคารเขาได้มาเลย เอาแบงก์ปลอมไปธนาคารเขาไม่รับหรอก

นี่ก็เหมือนกัน เราจะเข้าสมาธิ สมาธิจริงหรือเปล่า ถ้าสมาธิจริงธนาคารมันรับฝากอยู่แล้ว รับฝากแล้วให้ดอกเบี้ยด้วย แล้วจะนอนเมื่อไหร่ก็นอนได้ด้วย เพราะเงินของ

เรา นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเข้าสมาธิชำนาญแล้วสบายมากมาเถอะ ธนาการหาถูกค้าอยู่แล้ว มา
 เลยกๆ ให้คอกเบี้ยด้วย แล้วจะถอนก็ได้ด้วย สมาธิเข้าได้ ออกได้โดยสัจจะ โดยความจริง
 ของมัน แต่เขาบอกเราเข้าสมาธิแล้วมันออกไม่ได้ นี่คำถาม เห็นไหม คำถามว่าเวลา
 เข้าสมาธิแล้วมันออกไม่ได้ นี่อีกเรื่องหนึ่งนะ ออกได้

ถาม : ๒. ในสมาธิกะเกณฑ์เวลาไม่ได้ แต่พอถอนจากสมาธิจึงเห็นเวลา
 ปรากฏขึ้นมา

ตอบ : ในสมาธิเราเข้าสมาธิ สมาธิคือสมาธิ เห็นไหม คุณเขาเข้าฌาน
 สมาบัติ ๗ วัน ๗ คืนนั่งเฉยเลย เวลาเข้าอุปนาสมาธิเข้าไป ๓-๔ ชั่วโมง เข้าไปทีหนึ่ง ๘
 ชั่วโมง เข้าไปแล้วแต่ บางทีเข้าไป ๑๐ นาที นี่สมาธิก็ส่วนสมาธิ ใครเข้าได้มากได้น้อย
 ขนาดไหน นี่เข้าสมาธิ แล้วในเวลา เวลาของการเข้าสมาธิระ สมาธิควรสมาธิ แต่เวลาเขา
 เข้าสมาบัติ จะเข้าสมาบัติ ๗ วัน พระปัจเจกพุทธเจ้าสมัยพุทธกาล เข้าสมาบัติอยู่ อยู่ใน
 กองฟาง ในสมัยพุทธกาลเข้าไปอยู่ในกองฟางนั้น พวกนางสนมนั้นเขาไปอาบน้ำกัน พอ
 อาบน้ำเสร็จขึ้นมาเขาหนาว เขาหนาวเขาก็จุกกองฟางนั้นเพื่อจะเอาความร้อน ผะกอง
 ฟางนั้น ผะกองฟางนั้นเพื่อความอบอุ่นใจ

พอเผาไป พอไฟไหม้กองฟางไปเจอพระปัจเจกพุทธเจ้านั่งอยู่ ตกใจ พระปัจเจก
 พุทธเจ้าเป็นอาจารย์ของกษัตริย์ เราเป็นนางสนมไป ก็จะทำลายหลักฐาน ก็ไปหาฟัน เอา
 ฟันมากองๆ คือจะทำลายหลักฐาน เผาเท่าไรก็ไม่ไหม้ จนถึงตรงนั้นก็จบไป นี่สุดท้ายไม่
 ไหม้ก็กลับ ฉะนั้น ถึงเวลาครบ ๗ วัน ฌานสมาบัติก็ออกจากสมาบัติมาก็ปกติ ออกมาก็
 ออกมาปกติไม่เป็นไรเลย นี่พวกเราเข้าฌานสมาบัติ นี่เรื่องนี้เรื่องจริง แต่เราทำได้จริง
 หรือไม่จริง ตอนนี้มีฌานสมาบัติแบบว่าเบงกังกงเต็กเยอะมาก หลอกกินกันแถว
 ภาคเหนือ ขึ้นคัตเข้าทันนะ จะเข้าฌานสมาบัตินะ จะเข้า โอ๊ย เข้าฌานสมาบัติทำไมต้อง
 ขึ้นคัตเข้าที่ด้วยวะ เข้าฌานสมาบัติทำไมต้องหลอกเอาสตางค์เขาด้วย ฌานสมาบัตินี้มัน
 มีค่าน้อยกว่าสตางค์เนาะ

ฉะนั้น สิ่งที่เขาไปเผาอย่างนั้นบ๊ีบ สุดท้ายแล้วเวรกรรมมันถึงมี นี่พูดถึงเวลาว่า
 เข้าฌานสมาบัติ ๗ วัน พูดถึงคำว่า ๗ วันคือบอกว่าในฌานสมาบัติกะเวลาไม่ได้ มันต้อง
 อยู่ที่ชำนาญ อยู่ที่ชำนาญ ผู้ที่เขามีความชำนาญของเขา ๗ วัน เข้าก็ชั่วโมงเขาเข้าได้
 กำหนดได้ เขาทำได้ รู้ แต่เวลาเราเข้า ผู้ที่ไม่มีความชำนาญ เข้าไปแล้วสมาธิก็คือสมาธิ

เข้าไปได้มากได้น้อยขนาดไหนอยู่ที่เราตั้งสัจจะ อย่างเช่นครูบาอาจารย์ของเราเวลาทำน ถือเนตัสซิกอย่างนี้ ๓ เดือน ปีหนึ่ง นี่เขาตั้งของเขาได้ เวลาเขาเข้าความสงบของใจจะอยู่ ขนาดไหน เพราะในหมู่กรรมฐาน เวลาปฏิบัติจริงจางขึ้นมาเขาทำของเขาเป็นจริงจัง แล้ว พระที่อยู่ด้วยกันเขาจะส่งเสริมกัน เขาจะช่วยกัน ทีนี้ของเรามันไม่รู้เรื่องไง นี่บอกปฏิบัติ บุชา ปฏิบัติบูชาเพื่ออะไรละ?

ฉะนั้น ว่า

ถาม : เหตุใดในสมาธิถึงกะเกณฑ์เวลาไม่ได้ แต่ถอนสมาธิไปแล้วจึงเห็นเวลา ปรากฏขึ้นมา

ตอบ : ก็เห็นเวลาปรากฏขึ้นมามันเรื่องโลกๆ เราไปติดกันเรื่องวิทยาศาสตร์ ใ เวลาที่เข้มนาฬิกานี้แหละ อ้าว นั่งจะเข้าครึ่งชั่วโมง พอครึ่งชั่วโมง หลับตาก็ไม่เห็น ครึ่งชั่วโมง ออกมา อ้อ ๑๐ นาทียังไม่ถึงครึ่งชั่วโมง ขาดไป ๒๐ นาที นี่ออกมาก็เห็นใจ ก็ เห็นด้วยตา เราจะบอกว่าถ้าเรานี่เป็นคนรุ่นใหม่ เรายึดมั่นถือมั่นโดยวิทยาศาสตร์ โดย ข้อเท็จจริง เวลาที่คือเข้มนาฬิกา ฉะนั้น เข้มนาฬิกา มันจะเห็นได้ก็ด้วยแก้วตา ด้วยดวงตา อายตนะกระทบ แต่หลับตาแล้วมันไม่รู้ ไม่เห็น แต่ความจริงอันนั้นมันก็เป็นเวลา เหมือนกัน

ฉะนั้น เวลาเหมือนกัน สิ่งอันนั้นมันมีของมัน ฉะนั้น เราจะเอาสิ่งที่ละเอียดคือ ความรู้จากภายใน ความรู้จากความรู้สึกมาเทียบกับความรู้จากสายตา เห็นไหม หยาบ ละเอียด อัฐู มันยังอีกเยอะนะ นี่เรื่องข้างนอก เรื่องข้างใน เห็นไหม เวลาปล่อยปล่อยวาง จากข้างนอก แต่ข้างในไม่ปล่อย นี่ทุกอย่างให้อภัยหมดเลย แต่นั่งแค่นเขาอยู่ที่นี่ ให้อภัยนะ ให้อภัยนะ แต่เดี๋ยวจะไปปล่อยมึงเดี๋ยวนี้ ยังแค่นอยู่ คือปล่อยวางข้างนอกได้ แต่ข้างใน มันไม่ปล่อยไป ข้างในมันยังจับแค่นอยู่ไง นี่ก็เหมือนกัน

ถาม : ทำไมเรากะเกณฑ์เวลาในสมาธิไม่ได้ เวลาถอนออกมาแล้วทำไมเราเห็น ได้

ตอบ : ข้างนอกกับข้างใน แล้วทำไมต้องไปผูกกันไว้ละ? ทำไมไปเอาเรื่อง ความรู้สึกภายในกับความรู้สึกภายนอกมาผูกกันไว้ เห็นไหม นี่คนยังภาวนาหยาบๆ จะ

เป็นอย่างนี้ ถ้าคนภาวนาละเอียดขึ้นไปจะรู้ว่าเรื่องภายนอกเราก็รับรู้ได้ เราก็ปล่อยวางได้ แต่เรื่องภายในของเรา เราจะละเอียดเข้ามารู้เรื่องภายใน

ถ้าเรื่องภายใน อันนี้มันจะยึดไว้ หลับตาแล้วก็วินาทีเข็มกระดิกจะรู้หมด อู๋ นี ๔ ชั่วโมงแล้ว อย่างนี้มันไม่เป็นสมาธิหรอก เพราะอะไร? เพราะภายในมันไปเกาะเกี่ยวภายนอกไป กลัวเดี๋ยวไม่รู้ว่านั่งแล้วก็ชั่วโมงออกไปจะม่ม่ได้ไง พอนั่งเสร็จแล้วจะไปม่กับเขาม่ได้ เฮ้ย อยู่นั่งเวลา ๒ ชั่วโมงเขิวมึง ระยะเวลาไม่ถูก ออกสมาธิแล้วไปม่กับเขาม่ได้ กลัวจะม่ม่ได้ สมาธิก็เลยม่ได้ ถ้าสมาธิได้ เดี่ยวไปม่กับเขาได้ เฮ้ย เมื่อคืน อยู่นั่ง ๕ ชั่วโมง กลัวม่ม่ได้ก็เลยไปมดไว้ก่อน เราเอาภายนอกกับภายในมาผูกรวมกัน มันก็เลยเป็นประเด็นขึ้นมาถาม อันนี้พูดถึงว่าเหตุใดสมาธิเราจะเกณฑ์เวลาม่ได้ ถอนออกจากสมาธิแล้วจึงเป็นเวลาปรากฏขึ้น

ถาม : นีเวลาภายนอก ภายใน เสียงได้ยินพุทธโธเป็นความคิดหรือเปล่า พอทำตามผ่านมาได้มันเบาจริงๆ แต่มีแค่ปรากฏรอบเดียว ผ่านไปแล้วรอบเดียวถอนจากสมาธิ

ตอบ : นีพูดถึงได้ยินพุทธโธ กำหนดพุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ หยาบๆ นะ คำว่า หยาบๆ พอจิตมันละเอียดหัวใจมันเด่นตบๆ ยังได้ยินเลย พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธจนใจมันท่อง บางทีปากเราท่อง ปากเราท่องเราท่องก่อน ถ้าไม่ท่องบั้นมันจะไปคิดเรื่องนู่นเรื่องนี้ เราก็ท่องไว้ คำบริกรรมนี้สำคัญมาก ถ้าคำนี้จิตมันยิ่งกว่าอย่างเหนียว มันเกาะติดเขาไปทั่ว

ฉะนั้น เวลามันเกาะติดเขาไปทั่วเราพยายามแยกออก แยกธาตุรู้คือพลังงาน พลังงานกับความคิด ความคิดนี้ถ้ามีความคิดมันยังรู้ว่ามีพลังงาน อย่างเช่นเราคิดอะไรอยู่ เรารู้ว่าเราคิด แต่ถ้าเราผลออกไป เอ๊ะ เอ๊ะ ภูลีมอะไรไปวะ เอ๊ะๆ นีไงมันโดยธรรมชาติของมัน แต่ทีนี้เราจะแยกความคิดกับพลังงานออกจากกัน พลังงานคือสัมมาสมาธิ ฉะนั้นแยกออกมันแยกได้ยาก เราถึงแยกคำบริกรรมไว้ เอาพลังงานไปเกาะที่พุทธโธไว้ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ พุทธโธ เราเกาะที่พุทธโธไว้

ทีนี้เราเกาะที่พุทธโธไว้ พุทธโธไว้ เกาะแล้วมันก็ โดยธรรมชาติของมัน ความคิดกับพลังงานมันอยู่ด้วยกัน ถ้ามีความคิด พลังงานมันก็แสดงตัว ก็ชัดเจน ถ้าไม่มีความคิด เอ๊ะ เราไม่มี เอ๊ะ เราไม่มี เราไม่รู้ เอ๊ะ เราไม่มี นีมันเร่ร้อนของมัน เราต้องพุทธโธไว้ เห็นไหม

คำบริกรรมเกาะไว้ จิตนี้เกาะไว้เหมือนเด็กฝึกหัดเดิน เด็กฝึกเดินเขาให้เกาะอะไรไปก่อน ถ้ามั่นเดินได้แล้วเดี๋ยวมันเดินของมันไปเอง จิต จิตถ้ามั่นเป็นอิสระของมัน มันเกาะพุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธจนมันพุทโธไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลามั่นได้ยืนพุทโธ นี่เราท่องด้วยสามัญสำนึก ท่องด้วยความคิด พุทโธ พุทโธ พุทโธ จนความคิดมันเบาลง กลายเป็นจิตมันระลึกูรู้ นี่ไงเสียงจากภายใน จิตมันท่องเอง แะๆๆ ท่องจนมันท่องไม่ได้ ท่องจนมันท่องไม่ได้ พลังงานมันไม่สลาย ความคิด มันเป็นเอกเทศเลย พอเป็นเอกเทศ นี่อุปปนาสมาธิ คือสักแต่ว่า ไม่อาศัยความรับรู้ใดๆ ทั้งสิ้น ทรงตัวของมันเองอยู่ได้ จิตนี้โดยพุทธานุสติ ฝึกหัดไปจนจิตมันทรงตัวของมันเองได้ แต่โดยธรรมชาติมันทรงไม่ได้ มันต้องเกาะความคิดไว้ พอเกาะความคิดไว้ก็เป็นอารมณ์เราไง เป็นความคิดเราไง

คิดเรื่องนั้น คิดเรื่องนี้ คิดเรื่องนั้น คิดเรื่องนี้ มันอยู่เรื่องตนเอง มันมาเกาะทำไม มันเอียงไปเกาะคนนั้น เกาะคนนี้ ยิ่งไปเกาะความโกรธ โกรธหนีหายเลย เกาะความโลก จะมักใหญ่ใฝ่สูงไง ไปเกาะความหลง มึงไม่ต้องหลอกกูหรือกูหลงกับมึงแล้ว มึงไม่ต้องหลอกกูหรือ กูไปกับมึงแล้วแหละ มันไปเกาะเขาเอง มันไปเกาะเขาเอง แต่ถ้าพุทโธ พุทโธจนมันเป็นอิสระ เห็นไหม มันไม่เกาะความโลก ความโกรธ ความหลง มันอยู่ของตัวมันเอง ถ้าตัวมันเอง เห็นไหม นี่มันเป็นระยะผ่านไ

ถาม : นี่เสียงที่ได้ยินพุทโธมันเป็นความคิดหรือเปล่า เป็นความคิดหรือเปล่า

ตอบ : มันเป็นความคิดละเอียดเข้าไป มีสติไว้ชัดเจน มันจะละเอียดๆ ละเอียดจนมันปล่อยวางมา เห็นไหม จนมันทรงตัวมันได้ นี่พูดถึงทรงตัว นี่พูดถึงคำบริกรรมนะ ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิ มันใช้ปัญญาพิจารณาไปแล้วมันปล่อยวางของมัน มันปล่อยวางได้ มันปล่อยวางของมัน นี่สัมมาสมาธิ ฝึกหัดไป การปฏิบัติบูชา การปฏิบัติบูชาปฏิบัติบูชา ทีนี้เราปฏิบัติแล้วเราได้ความจริงของเรา เราปฏิบัติแล้วเรามีประสบการณ์ของเรา นี่มันรู้ตามฐานะ ใครมีความรู้สึกขนาดไหนมันก็รู้ได้แก่นั่นแหละ นี่ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม มันก็รู้ตามสถานะ

นี่ยังคิดนะปฏิบัติแล้วพอรู้ได้ นี่เขาบอกว่าผมไม่ค่อยชอบปฏิบัติ ผมนั่งแป็บๆ ทีนี้ผมนั่งหนึ่งชั่วโมง พอนั่งชั่วโมงนะ โอ้โฮ ถ้ามมาเยอะเลย พอนั่งไปแล้วมันไปรู้ไปเห็นอะไรมันก็ถ้ามมาเยอะแยะไปหมดเลย

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าคำถามนะ

ถาม : เสียงที่ได้ยินในพุทธโรมันคืออะไร? (๑ ๒ ๓ ๔) วงกรรมฐานที่ได้ยินในพุทธโรมันคืออะไร?

ตอบ : เพราะเขาได้ยินเสียงไง บอกว่านี่เป็นวงกรรมฐาน ถ้านั่งปฏิบัติไปมันปวด มันชา มันดีขึ้นมาเป็นวงกรรมฐาน เราก็ได้ยินวงกรรมฐาน มันเป็นความคิดรอบหนึ่ง มันก็เป็นความคิดผุดขึ้นมา นี่ความคิดมันได้ยินเสียงไง มันเป็นวงกรรมฐานวงหนึ่ง เสียงพุทธโร ได้ยินเสียงพุทธโร ฉะนั้น พุทธโรก็คือพุทธโร ได้ยินเสียงก็เป็นเสียง 'โอ้ความคิด นี่ธรรมมันเกิดเว้าขึ้นมา ความคิดมันเว้าขึ้นมาจากจิต มันไม่ได้คิดขึ้นมาโดยเรามีข้อมูล มันคิดขึ้นมาโดยที่ที่เราไม่ได้ตั้งใจ พอมันคิดขึ้นมาเราก็งง เอ๊ะ เอ๊ะ คิดได้อย่างไร เอ๊ะเอ๊ะ เอ๊ะมันมีได้อย่างไร อ้าว ก็มันมี มันมี แต่เอ็งไม่รู้ไง มันมีของมันแต่เอ็งไม่รู้ ไม่รู้ก็เลยง

นี่ที่ว่าวงกรรมฐานที่ได้ยินมันคืออะไร? นี่ถ้าวงกรรมฐานคืออะไร รอบหนึ่งมันคืออะไร อันนี้มันก็เป็นเรื่องหนึ่งใช่ไหม 'โอ้มันเป็นความรู้สึก มันเป็นธรรมได้ เวลาหมออธิบายให้คนไข้ คนไข้ไปถามหมอ หมออธิบายมานี่จริงหรือเปล่า 'โอ้นี้ก็เหมือนกัน ตอบปัญหาๆ จนโอ้คนถามปัญหาว่าหลวงพ่อดอบมากเกินไปแล้ว หลวงพ่อดอบจนผมงง หลวงพ่อดอบจนผมจับต้นชนปลายไม่ถูก หมออธิบายมากเกินไป อธิบายถึงอาการไข้ มากเกินไป 'โอ้คนไข้เลยงงใหญ่เลย เอ๊ะ ผมไม่ได้เป็นโรคอย่างนี้ มาหาหมอก็ไม่ต้องให้หมอดอบขนาดนี้หรือ โอ้ย ตอบจนคนไข้ก็ยั้งงเลย นี่ไง แต่มันเป็นอย่างนั้น เพราะเราไม่ใช่หมอ

ฉะนั้น

ถาม : เพราะเหตุใดความเจ็บปวดจึงไม่เข้ากับความสงบนั้น ความรู้สึกขานกัน

ตอบ : ความเจ็บปวด ไร้ความเจ็บปวด ถ้าพุทโธ พุทโธ พุทโธ นี่เวลาเราพุทโธของเราไป ถ้าพุทโธเวลามันเจ็บมากขึ้นมาเราทนไม่ได้เลย ถ้าพุทโธๆ ไป เวลามันเป็นระดับหนึ่งมันจะซา ความขามันสักแต่ว่า โดยธรรมชาติ เห็นใหม่ พลังงานกับความคิด พลังงานเป็นความคิด เราก็คิดเต็มทีเลย เพราะพลังงานก็เป็นอันเดียวกัน เราคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้ เราคิดเรื่องอะไรไป พลังงานกับความคิดเป็นอันเดียวกัน แต่พลังงานกับความคิดมันเริ่มไม่สนิทกัน คือมันไม่แนบสนิทกันเกินไป เอ๊ะ ความคิดกับเรามันซัดแปลกๆ แล้วเนาะ แต่ถ้าเราพิจารณาของเราจนพลังงานกับความคิดมันแยกจากกันเลย ความคิดมันหาย พลังงานเด่นชัด

นี่ก็เหมือนกัน ที่ว่าเวลาเวทนามันซา มันขามันสักแต่ว่าเวทนา เวทนามันมีของมัน แต่มันไม่เสวยเต็มตัวมันก็เลยซาๆ แต่ถ้ามันเสวยนะ อู๊ย ปวด ยิ่งอยากหายยิ่งปวดสองเท่า เห็นใหม่ ทีนี้ถ้าความปวด ความปวดมันขนานกันไป ขนานกันไปพอจิตมัน นี่ความคิด คิดเรื่องอะไรล่ะ? ความคิดนะ สุขเวทนา ทุกขเวทนา อุเบกขาเวทนา ถ้ามันคิดเรื่องอะไรล่ะ? คิดเรื่องสุข สุขก็ส่วนสุข ภาวนาแล้วเดี๋ยวจะไปโม้ให้อาจารย์ฟัง นี่มันคิดแล้ว

เดี๋ยวภาวนาเสร็จแล้วเราจะรีบเอาปัญหานี้ไปถามอาจารย์เลย นี่มันคิดไปก่อนแล้ว มันคิดของมันไว้แล้ว นี่มันยังไม่ถึงเวลา มันก็คิดของมันไป แต่ถ้ามันภาวนาของมันไป ถ้ามันปล่อยจริงล่ะ? ปล่อยจริงไม่ได้เดี๋ยวจะไปโม้ให้อาจารย์ฟังไม่ถูก มันก็เลยไม่สงบ มันจะสงบมันก็ไม่สงบ กลัวตัวเองไม่ชัดเจน แต่ถ้าความจริงนะปฏิบัติตามข้อเท็จจริงไปเลย พอมันรู้จริงขึ้นมา เดี่ยวมันไปพูดได้หมดแหละ แต่เพราะกลัวจะไม่รู้นี้แหละ

นี่ก็เหมือนกัน ทำไมความเจ็บปวดทำไมมันขนานกันไป อ้าว ก็กลัวมันจะไม่รู้อะไร กลัวไม่รู้ว่าเวทนามันเป็นอย่างไร มันเลยขนาน มันไม่ปล่อยสักที แต่พุทโธซัดๆ เดี่ยวมันปล่อยของมัน ถ้ามันปล่อยแล้วมันจะเป็นประโยชน์ มันเป็นประโยชน์กับเรานะ นี่ฝึกหัดไป มันรู้ตามฐานะ ฐานะคนปฏิบัติอย่างไรมันได้ออย่างนั้นแหละ ฐานะเราปฏิบัติไม่ได้มันก็ยังไม่ได้

ถาม : นิमितที่เห็นจะมีเหตุร้ายอันใดไหมครับ

ตอบ : นี่ข้อสุดท้ายนะ เขาบอกว่าเวลาภาวนาไปแล้วเหมือนกับว่าถูกขังอยู่ในสมาธินั้น แล้วเกิดนิมิตเป็นมือใหญ่ของคน ๒-๓ คนกดเขาให้จมลงไปใต้น้ำ กดเขาลงไปในมหาสมุทร กดเขาลงไปเลย ในนิมิตนั้นเหมือนนั่งหลับตา กดลงไปจนก้นมหาสมุทร แต่ไม่ตาย แต่ไม่ตายนะ เห็นไหม เพราะอะไร เพราะเราไปคิดทางวิทยาศาสตร์ไง คนเรากลัวมัน โคนกจมน้ำมันต้องตาย แต่นี่ทำไมมันไม่ตายล่ะ? มันไม่ตาย พอมันไม่ตายขึ้นมาเขาตกใจ เห็นไหม

ถาม : นิมิตนี้จะมีเหตุร้ายอะไรไหมครับ

ตอบ : ขนาดมันไม่ตายมันยังกลัว เห็นไหม ในนิมิตมันไม่ตายอยู่แล้ว แต่ออกมาแล้วถามว่าแล้วมันมีเหตุร้ายหรือเปล่า ในนิมิตก็คือนิมิตนะ เราจะบอกว่านิมิตนี้เวลาเห็นแล้วก็คือจบ เห็นแล้วนะ นิมิตถ้าคนไปเห็นแล้ว ถ้ามันตื่นตื่นตกใจ ออกจากสมาธิมานี้หอบเลยล่ะ แต่นิมิตมันดี นิมิตไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิมิตมีครูบาอาจารย์มาสั่งสอน ออกจากสมาธิมา แหม มันรื่นเริง มันอาจหาญ มันภูมิใจ มันภูมิใจ นิมิตมันก็คือนิมิต นิมิตมันเป็นกลางบอกเหตุ เป็นสิ่งบอกเหตุได้ เห็นไหม ที่เราตอบไปเมื่อสองวันนี้ ว่าความฝันที่เป็นมงคล ความฝันเป็นมงคลก็ได้ เป็นอัปมงคลก็ได้

ความฝันที่ฝันแล้วมันทำลายเราเลยนะ เราไปฝันเรื่องอะไรก็ได้แล้วแต่เราก็เก็บฝังใจไว้ พอเก็บฝังใจไว้ ชีวิตเราได้แตกแยกไปจากความเป็นจริงเลย เพราะไอ้ความฝันนั้นมันคอยมาหลอกหลอน แต่ถ้าความฝันนั้นเป็นความดี เป็นมงคล เรามีเป้าหมาย เราทำให้เป็นมงคลกับเรา นิมิตก็เหมือนกัน นิมิตนี้เราห้ามมันไม่ได้หรอก เพราะอะไรรู้ไหม? มันเป็นจิตนิสัย มันเป็นจิตอย่างนั้น จิตประเภทนั้นจะมีแบบนี้ จิตประเภทที่ไม่เคยมีนิมิต จิตคนที่ไม่ได้สร้างบุญกุศลไว้มันก็ปกติธรรมดา บางคนภาวนาทั้งชีวิตเลยไม่เคยเห็นอะไรเลย มีแต่ความสงบของใจ เวลาไปเห็นก็เห็นสติปัญญา ๔ แล้วปฏิบัติของเขาไปได้ อันนั้นเขาก็สร้างกุศลของเขาอย่างหนึ่ง

ถ้าคนที่เขาพิจารณาของเขาไปแล้ว เขารู้ เขาเห็นอะไรแปลกๆ อันนั้นของเขา เขาก็สร้างของเขาอย่างหนึ่ง แล้วจิตที่มันคะนอง จิตที่มันไปรู้ ไปเห็นอะไรมหัศจรรย์ มันก็ต้องมีครูบาอาจารย์ที่มีความรู้ ความเห็นที่สามารถจะสั่งสอนได้ สามารถจะควบคุมได้ อย่างเช่นพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะมีฤทธิ์มีเดชมาก มีฤทธิ์มีเดชรององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอามาปั้น ปั้นจนเป็น

อัครสาวกเบื้องซ้าย เวลาจะทรมานนะ เวลาจะรื้อสัตว์خنสัตว์ คนไหนที่คือด้าน เอาพระโมคคัลลานะไปทรมาน พระโมคคัลลานะ

ในธรรมบทมีนะ เศรษฐีจี้เหนียว นี่ไปเห็นเขาทอดโรติ อยากกินโรติมาก แต่จี้เหนียวไม่กล้าทำ กลับมาบ้านนอนไข้เลย เป็นไข้เพราะอยากกินโรติแล้วไม่ได้กิน เป็นไข้ภรรยาถามว่าทำไมป่วยล่ะ? อู๋ อยากกินโรติแต่มันไม่ได้กิน อ้าว เงินเราเยอะแยะ เงินเราเยอะแยะก็ซื้อแป้งมาทำ ทำไมไม่ได้ล่ะ? ไม่ได้ เดียวคนมันมาขอส่วนแบ่ง มันมาขอกิน อ้าว อย่างนี้วางแผน วางแผนขึ้นไปทำบนชั้น ๘ บนปราสาท รวยนะ ขึ้นไปทำโรติบนปราสาท กลัวคนมาเห็นจะมาขอแบ่ง ไม่ให้ใครกิน เศรษฐีจี้เหนียว ไม่ให้ใครกิน พอไม่ให้ใครกินก็ไปทำอยู่บนชั้น ๘ นี้อยู่ในธรรมบทนะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณว่าเศรษฐีคนนี้มีอำนาจวาสนาจะได้มีดวงตาเห็นธรรม ให้พระโมคคัลลานะไปทรมาน พระโมคคัลลานะก็ทรมาน เศรษฐีกำลังทำโรติ กำลังทอดโรติเลย บนชั้น ๘ ไม่ให้ใครเห็นเลย แอบทำกลัวคนขอ พระโมคคัลลานะมาหาอยู่บนหน้าต่าง พระโมคคัลลานะหาหามาเลยนะ มาขอโรติ ไม่ให้ โอ๊ยไม่ให้ได้อย่างไร สมณะ ไม่ให้ เศรษฐีไม่ให้พระนี่บาปกรรม อ้อ อย่างนั้นก็ให้ให้ ก็ให้นิดเดียว ทำโรติแผ่นเล็กๆ ตัดนิดเดียวละ คำเดียว พอทอดเสร็จแล้วให้เล็กๆ พอทอดลงกระทะมันขยายเป็นแผ่นเบ้อเรอเลย ไม่ได้ๆ เดียวได้มาก ตัดออก

ด้วยฤทธิ์ของพระโมคคัลลานะ ประารถนาให้เล็กน้อยมันก็เป็นของใหญ่
ประารถนาให้ขึ้นเดี๋ยวมันก็ติดโรติทั้งที่ทอดหมดไปหมดเลย เศรษฐีทรมานมาก จี้เหนียวสุดท้ายแล้วพระโมคคัลลานะทรมานจนเศรษฐีชักมีจิตใจคิดดิ้งามขึ้น พอจิตใจคิดดิ้งามขึ้น พระโมคคัลลานะเทศนาว่าการ ศรัทธา เกิดศรัทธาขึ้นมาจะถวายโรตินั้น ถวายโรตินั้นพระโมคคัลลานะบอกเรารับไม่ได้ ถ้าจะถวายโรติเราต้องไปถวายของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เศรษฐีนั้นเอาโรติทั้งหมดไปถวายของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการเป็นพระโสดาบัน

นี่เวลามีฤทธิ์ เวลาผู้มีฤทธิ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าป็นขึ้นมาแล้ว เวลาจะรื้อสัตว์خنสัตว์ จะทรมานไอ้พวกจี้เหนียว ไอ้พวกที่เห็นแก่ตัว เอาพระโมคคัลลานะไปแสดงฤทธิ์ แสดงเดชที่เหนือกว่า พระโมคคัลลานะถ้าเป็นประโยชน์แล้ว มีอภิญญา มีฌาน โลภีต่างๆ เขาเป็นประโยชน์เขาเป็นประโยชน์อย่างนี้ เป็นประโยชน์เพื่อ

